

TAJEMNÉ SLOVO „MYSTAGOGIE“

Dovolte mi, vážení a milí přátelé, abychom dnes navázali právě tam a právě tehdy, kde a kdy jsme se minule rozloučili: v Jeruzalémě v 80. letech 4. křesťanského století. V této době – přesně řečeno v letech 378–386 – zde byl biskupem sv. Cyril, kterého od jiných světců téhož jména odlišujeme přídomkem „Jeruzalémský“. Jeho svátek najdeme v kalendáři 18. března. (Tedy abychom byli přesní: jeruzalémským biskupem byl zvolen již roku 348, ovšem většinu následujících let strávil ve vyhnanství z rozhodnutí císařů.)

Cyryl byl nejen vynikajícím teologem, ale také plodným autorem a především skutečným pastýřem, kterému leželo na srdci prospěch Božího lidu, který mu byl svěřen. Zvláště se věnoval vzdělávání ve víře, tedy katechezím. Řada z nich se dochovala v písemné podobě, byť se někdy o Cyrilově autorství pochybuje. Já bych vám rád představil takřečené katecheze „mystagogické“.

CO TO SLOVO „MYSTAGOGICKÉ“ VLASTNĚ ZNAMENÁ?

Zkusme si je rozdělit na dvě části. S touto druhou si, věřím, poradíme docela snadno: známe slovo „pedagog“, že? Tak říkáme učitel; a doslova řecké „paidagógos“ znamená „ten, který vede děti“. Znamená tedy „mystagogie“ nějaké „vedení“, popřípadě „uvádění“.

Ta první část nám může připomenout „mystiku“, popřípadě „mysterium“, tedy tajemství. Církve křesťanského Východu ostatně dodnes používají výraz „mysterion“

pro svátost. Výraz „mystika“ nás nemusí děsit; však si o něm můžeme říci příště. Dnes nám může postačit, když porozumíme „mystagogickým“ katechezím jako vzdělávání, které nás má uvést do slavení křesťanských tajemství, tedy do slavení svátostí.

JAK TOMU ROZUMÍ SV. CYRIL?

Pro Cyrila Jeruzalémského byly mystagogické katecheze nástrojem, jak dále vzdělávat ve víře ty, kdo byli nově pokřtěni – a můžeme říci i biřmování a obdarování účastí na slavení eucharistie. Je to zajímavé, že? Čekali bychom, že zájemcům o svátosti – a jednalo se o dospělé lidi – bude všechno jaksepatří vysvětleno

před přijetím křtu, takže budou vědět, do čeho jdou. Proč bychom si pak s nimi lámali hlavu?

Sv. Cyril byl ovšem dobrým znalcem lidského nitra. Věděl dobře, že některé věci nám docházejí postupně, častokrát až delší dobu poté, co jsme něco velkého a zásadního prožili. A krom toho – svátosti pro nás nadále zůstávají tajemstvím, nakolik zkoušíme proniknout do toho, jak proměnily náš život; nakolik je chápeme jako Boží obdarování, které je vždycky větší než naše po-

chopení. Zkrátka a dobře: na svátostech je vždycky co objevovat, a to i dlouho poté, co jsme je přijali.

A MY DNES?

Podíváme-li se do současných liturgických knih, najdeme i v nich slova o mystagogii. Zkusme otevřít třeba „Uvedení do křesťanského života“, které nás provádí právě přípravou na svátosti pro dospělé lidi. Zde se píše:

„Po tomto posledním kroku (tedy po přijetí svátosti) pokračuje křesťanské společenství spolu s nově pokřtěnými v rozjímání nad evangeliem, účastí na slavení eucharistie a skutcích lásky, čímž hlouběji proniká do velikonočního tajemství a čím dál tím více je uvádí do života. Toto je poslední časové období uvádění do křesťanství totiž čas »mystagogie« pokřtěných.“

A to platí, milí kolegové, nejen pro nově pokřtěné – všichni, kdo čerstvě přijali nějaké svátosti, potřebují, aby je společenství podporovalo a udržovalo při životě víry. Možná právě ve vašich farnostech přijaly děti poprvé eucharistii a svátost smíření. Aby se pro ně první svaté přijímání nestalo zároveň posledním, v tom je můžete podpořit právě vy, kteří se slavení eucharistie účastníte „služebně“ – třeba právě tím, že na vás bude vidět, co pro vás přijímání svátostí znamená: jednak radost ze setkání se Zmrtvýchvstalým, jednak životní nutnost, bez níž je život křesťana nemožný. Právě vy jste „mystagogy“ – těmi, kdo uvádějí do tajemství.

Plodné a radostné vedení přeje a vyprošuje
OTEČ ZDENĚK DRŠTKA

Foto: Piotr Sliżewski - Adobe stock, Lucie Horníková - Člověk a víra

MALÝ VELKÝ MUŽ

PŘÍBĚH ADOLFA KAJPRA

KRESBA: CZINA

1950. VLÁDNOUCÍ KOMUNISTICKÁ STRANA ZAČALA PLÁNOVAT ZÁSAH PROTI CÍRKVI. STRANA CHTĚLA DOKÁZAT, ŽE ŘÁDY A KLÁŠTERY JSOU SEMENIŠTĚM NEPŘÁTELSKÉ Vatikánské politiky a překážkou v budování socialismu.

TEXT: ZBYNĚK PAVIENSKÝ

